

PASTIERSKY LIST

bratislavského arcibiskupa metropolitu
MONS. STANISLAVA ZVOLENSKÉHO

K SVIATKU SV. MARTINA,
patróna katedrálneho chrámu i celej Bratislavskej arcidiecézy

Milí bratia a sestry,

prihovám sa vám z príležitosti sviatku sv. Martina, patróna našej katedrály a Bratislavskej arcidiecézy. Vo vedomí Božej prítomnosti a Božej lásky voči každému z nás vytvoríme duchovné spoločenstvo a uvažujme spoločne nad textami Svätého Písma, ktoré sme pred chvíľou počuli.

V prvom čítaní z Prvej knihy kráľov a aj v evanjeliu sme počuli o ženách, ktoré si podľa svedectva Božieho slova zaslúžia našu vážnu pozornosť. Nedožvedeli sme sa podrobnosti z ich života; o prvej vieme, že bola z mesta Sarepta a mala jedného syna a o druhej v evanjeliu sme počuli iba to, že prišla do chrámu.

Obe tieto ženy však spája niekoľko skutočností. Majú rovnaké spoločenské postavenie, už stratili svojho manžela a žijú ako vdovy. Postavenie vdovy v časoch, kedy žili, znamenalo byť zaradení medzi chudobných, lebo im chýbala ľudská, spoločenská i materiálna opora manžela a vo vtedajších časoch táto strata mala ešte silnejšie dôsledky, ako si to dnes vieme predstaviť.

Obe ženy vdovy však predstavuje Sväté Písmo aj ako osoby, ktoré majú veľkú vnímavosť, múdrosť a duchovnú silu a v konkrétnej životnej situácii robia prekvapujúce rozhodnutia.

Vdova zo Sarepty, o ktorej sme počuli v prvom čítaní, napriek nedostatku múky a oleja pre seba a svojho syna, má v sebe silu podeliť sa s jedlom s prorokom Eliášom. Vdova, o ktorej sme počuli v evanjeliu, vložila do pokladnice v chráme hodnotu svojho denného živobytia.

Uvedomujeme si, že nekonajú podľa rozšíreného spôsobu myslenia, keď na prvom mieste je vlastná osoba a vlastný záujem. Ak sa opýtame na dôvody, prečo tak konajú, musíme si všimnúť východisko. Obe tieto ženy majú vo svojom vnútri pokoj, prijali svoju ťažkú životnú situáciu, nie sú naplnené ľútosťou nad sebou samými a horkosťou voči iným, vo svojom živote kráčajú dopredu, svoju zložitú životnú situáciu nesú a pritom získali takú vnútornú veľkosť a slobodu, ktorá nás privádza do rozpakov a môže sa na prvý pohľad zdať ako sotva dosiahnuteľná. Učia nás

rozlišovať medzi tým, čo je pominuteľné a tým, čo zostáva. A obe sú hlboko presvedčené, že Boh sa o nich stará. Keď ich teda pozorujeme, na jednej strane vidíme ich vonkajšiu chudobu a spoločenskú zraniteľnosť, na druhej strane prejavujú veľkú duchovnú kultúru; majú schopnosť vidieť niečo, čo nemožno vidieť prirodzeným ľudským zrakom. Nie je totiž schopnosťou našich prirodzených očí vidieť a rozlíšiť, čo je pominuteľné a čo skutočne zostáva a nie je schopnosťou nášho prirodzeného zraku spoznať, že Boh je blízko a že Boh sa o nás stará.

Svätý Ján Zlatoústý komentoval úryvok evanjelia o vdove slovami: „Nikto si nemusí zúfať. Nebeské veci nemožno získať peniazmi. [...] Ak by sa mohli kúpiť za peniaze, žena, ktorá vhodila dve malé mince, by nemohla dostať za ne nič veľké.“ (Sv. Ján Zlatoústý, *Omélie sulla Lettera ai Filippesi 15, 3.*) [...] Nemalo význam množstvo peňazí, ale bohatstvo duše. Ak zväčšuješ množstvo svojho bohatstva, tvoja vnútorná chudoba môže byť veľká; ak posilňuješ svoje rozhodnutie pre Boha, uvidíš nevysloviteľné bohatstvo vynikajúcej duše. (Porov. Sv. Ján Zlatoústý, *Omélie sul beato Filogonio 6, 2.*)

V starobyľom životopise patróna našej katedrály a Bratislavskej arcidiecézy spomína Sulpicius Severus udalosť, keď svätý Martin prechádzal cez Alpy, zišiel z cesty a prepadli ho zloději. Jeden z nich ho chcel zabiť, zdvihol sekeru, aby mu zasadil smrtiaci úder, ale druhý mu zastavil ruku. Napokon Martina zviazali a jednému prikázali, aby ho strážil. Ten ho vzal na odľahlé miesto a pýtal sa Martina, či sa bojí. Martin celkom otvorene a bez rozpakov povedal, že nikdy nebol tak slobodný od strachu, pretože vie, že Pán bude stáť pri ňom so svojím milosrdenstvom osobitne v skúškach. A že skôr je mu ľúto svojho partnera. Tento si totiž nezaslужuje Kristovo milosrdenstvo, lebo sa venuje kradnutiu. A začal s ním rozprávať o evanjeliu, pričom zlodějovi zvestoval Božie slovo. Životopisec potom pokračuje takto: „Prečo by som mal ešte veľa rozprávať? Zloděj sa stal veriacim, odprevadil Martina a odviedol ho aj na správnu cestu, pričom ho prosil, aby sa za neho u Pána modlil. A tohto muža potom poznali ako bohabojného človeka, dokonca sa rozprávalo o tom, že toto všetko sa dozvedeli od neho samého.“ (Porov. Sulpicius Severus, *Vita sancti Martini, 5.*)

Keď životopis predstavuje svätého Martina, že sa nebál zlodēja a ohrozenia života, či nehovorí o jeho vnútornej slobode, ktorú mu umožňoval duchovný pohľad na Božie milosrdenstvo a Božiu prítomnosť? A keď o svätom Martinovi zaznamenal, že napomenul zlodēja, aby sa zmenil, či nehovorí vlastne o jeho duchovnej schopnosti rozlišovať, čo je pominuteľné a čo je trváce vo vzťahu k Bohu?

Sviatok nášho patróna nám dáva príležitosť, aby sme sa potešili z jeho životného príkladu a aby sme si tento rok želali duchovnú obnovu každého z nás v tom zmysle, aby sa v nás posilnila duchovná kultúra, schopnosť vidieť niečo, čo nemožno vidieť

prirodzeným ľudským zrakom: že Boh je blízko a že Boh sa o nás stará; schopnosť rozlíšiť, čo je pomimutéľné a čo skutočne zostáva.

Pozývam vás, milí bratia a sestry,

aby sme o to prosili v osobnej tichej modlitbe a aby sme o to prosili aj skutkom materiálneho milosrdenstva na prístrojové vybavenie pre potreby našich bratov a sestier Základnej školy internátnej pre nevidiacich a slabozrakých v Levoči a Školy pre zrakovo postihnutých v Bratislave.

V duchu textov Svätého Písma, ktoré sme počuli v dnešnú nedeľu a na príhovor nášho patróna svätého Martina, spoločne prosíme pre každého z nás o posilnenie našej schopnosti duchovne vidieť Božiu blízkosť a správne rozlišovať a hodnotiť osoby, udalosti a všetky ostatné skutočnosti v našom živote.

Želám vám všetkým požehnanú nedeľu oslavy svätého Martina.

Nech vás žehná všemohúci Boh, Otec i Syn i Duch Svätý.

✠ Mons. Stanislav Zvolenský
bratislavský arcibiskup, metropolita